

Quan la retirada del monument franquista agafava imminència, la irrupció de la justícia, en relació a un recurs de Corembe, torna a redibuixar l'escenari. El Setmanari parla amb un defensor i un detractor de l'enderroc, carregats d'arguments històrics i historicistes.

La justícia atura provisionalment la retirada del monument franquista

Tortosa Ò. Meseguer

El jutjat contenciós administratiu número 2 de Tarragona ha dictat una provisió a través de la qual ordena al Departament de Justícia de la Generalitat i a l'Ajuntament de Tortosa que no s'executen les obres de desmuntatge del monument franquista del riu, executades pel Govern i autoritzades pel consistori a través d'una llicència d'obres contra la qual va recórrer a la justícia el col·lectiu Corembe, favorable a la reinterpretació del mo-

nòlit. La jutgessa, a través de la provisió, demana a l'Ajuntament i a la Generalitat que presenten al·legacions davant la petició de mesures cautelars per part de Corembe, que reclama tot just l'aturada dels treballs fins que la justícia sentenci sobre el fons de la qüestió: si l'Ajuntament pot o no atorgar llicència d'obra a la Generalitat sobre un monument del qual no n'és propietària cap de les dos administracions. També denuncien en el mateix recurs "manca de justificació de la sessió extraordinària en la

qual s'aprova la llicència d'obres" o que esta va contra la "protecció del patrimoni cultural". També es posa en qüestió que la Generalitat haja adjudicat les obres a través del Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, considerant que esta societat no té entre les seves funcions canalitzar l'execució d'un projecte com este. Corembe ha presentat també altres recursos judicials.

Dilluns van començar els treballs d'anivellament de la llera del riu Ebre al seu pas per Tortosa [a la imatge]

Ho ordena fins que es pronuncie sobre les mesures cautelars que reclama Corembe

per a instal·lar-hi la plataforma que ha de sostenir la grua per a retirar el monument. Este era el primer pas en la materialització de l'enderroc després que a principis de juny l'empresa adjudicatària dels treballs re-

alitzés un estudi geotècnic del terreny. Les previsions eren que es faria un segon estudi ara, un mes després, però fonts oficials del Departament de Justícia ho havien gairebé descartat a esta publicació: "En principi no farà falta un segon estudi geotècnic". En qualsevol cas, la complexitat de l'operació no és menor. Per alguna cosa es farà servir una grua de les més grans d'Europa, que pesa 300 tones, té un braç extensible de 80 metres i és capaç de moure càrregues de fins a 6,7 to-

ENTREVISTA A

"Ens falta un relat de ciutat que faça natural la retirada"

Toni Royo autor del llibre 'Sarabastall i polseguina, testimonis de la Guerra Civil a Tortosa'. Defensor de la retirada

Tortosa Ò.M.J.

Pregunta: Vostè reivindica el discurs de les víctimes.

Resposta: Hem de sortir del discurs emotiu o ideologitzat i buscar arguments que ens representen a tots. Aquí és quan cobren valor els testimonis de la Guerra Civil i la postguerra. Els testimonis ens igualen a tots. Tots provenim de persones refugiades que van estar a les muntanyes durant nou mesos, que van patir els bombardejos i que en perseverança van engagar la reconstrucció de Tortosa. Sense distinció de credo religiós ni polític ni classe social.

P: I què ens permetria això?

R: Crear un relat de ciutat. A Tortosa falta un relat de la Guerra Civil que ens represente a tots i a partir d'aquí fer pedagogia. Esta ha sigut la gran mancança durant estos anys, no només que no s'haja retirat la simbologia franquista de l'espai públic. Ha faltat una política activa de cultura de pau, de drets humans, de memòria històrica, adreçada a centres educatius i la ciutadania. Com s'ha fet a altres llocs de Catalunya.

P: De qui és responsabilitat?

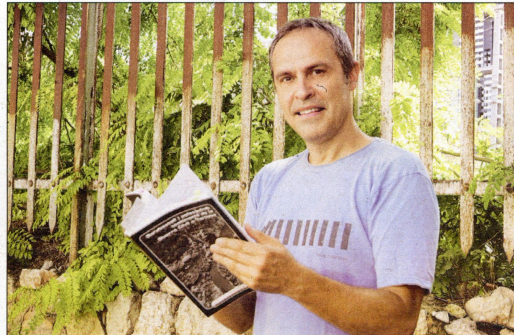
R: Ha faltat valentia política. Amb

la consulta es va instrumentalitzar la població per a prendre una decisió que havien de prendre els polítics. Moltes ciutats han retirat la simbologia franquista des del 79, però aquí veníem del trencament d'un pacte de progrés entre el PSUC i la Convergència de Beguer, que el va trencar. I encara avui ens centrem en la declaració patrimonial del monument, en el cost de la retirada o en qui havia d'assumir l'obra.

P: El debat sobre l'impacte de la guerra no ha d'apaivagar pas les diferències entre els partidaris de mantenir el monument i els de retirar-lo.

R: Podria ser. Tots tenim filies i fòbies. Però ens hem de posar d'acord amb uns fets històrics innegables que fan que l'experiència de la guerra i la postguerra a Tortosa siga singular i única a la Guerra Civil Espanyola, i no només perquè ho testimonien escriptors com Hemingway. Tortosa era un punt estratègic i va patir 65 atacs aeris; van caure 150 tones de bombes, i l'evacuació de la ciutat és un fet històric que no s'havia explicat als llibres històrics.

P: Què aportaria al debat actual del monument?

R: Reconèixer el gran impacte i que tothom ens poguéssim remuntar a les nostres històries familiars i vore que tots som ciutadania tortosina. Interioritzar una vivència per a crear comunitat, perquè la dinàmica actual el que fa és disgregar.

P: El debat seria menys polaritzat?

R: És que ara està fonamentat en emotivitats i ideologies. Si acordem un punt de partida, després ja veurem què fer amb la simbologia, què es pot o no interpretar, quina política municipal s'ha de fer per a sensibilitzar i crear consciència.

P: Però del reconeixement de l'impacte no s'inferix de forma objectiva

que s'haja de retirar el monument.

R: Hi ha corrents que defensen la pervivència de la simbologia i els monuments com una manera de fer pedagogia. Però n'hi ha d'altres que diuen que l'espai públic ha de ser neutre i ens ha de representar a tots. El monument i la simbologia franquista és ofensiva per a una part de la població. Les administracions han d'explicar. El que no es pot fer és no traure i no explicar. Si no traus, ho has d'explicar i si traus, també, però el que no es pot fer és mirar cap a una altra banda com s'ha fet a Tortosa. Aleshores es produïx un enquistament sense arguments.

P: Què proposa?

R: Podríem tenir un centre d'interpretació de la Guerra Civil i la postguerra a Tortosa que podria fer una tasca pedagògica. La retirada dels monuments és natural quan tens una població sensibilitzada i acompanyada. Ara la retirada es percep com una cosa abrupta, violenta. Un cop es retire és urgent tenir un espai per a albergar elements del monument. La retirada del monument ens ha de donar el punt d'inflexió per a explicar. D'una manera inclusiva.

P: Hi veu la predisposició dels polítics locals?

R: Vivim molt tancats. Ens moles tenen les mirades de fora, però no podem continuar sent una aldea galla enmig de l'imperi romà. Catalunya ens està mirant i hem de tenir prou intel·ligència per a homologar-nos-hi en polítiques actives de pau, de drets humans i cooperació. Això dona un relat de valors que crea consciència ciutadana, de la qual no anem sobrats enmig de l'auge de partits feixistes. El relat de la guerra civil ens permet recuperar un relat de ciutat basat en valors. ■

FOTO NÚRIA CARO